

فهرست مطالب

۱۳	مقدمه
۱۹	بخش اول: پدیده چند فرهنگی از مفهوم تا واقعیت
۲۱	فصل مقدماتی: مفاهیم و کلیات
۲۱	گفتار اول: مفهوم دموکراسی و مدلهای آن
۲۱	بند اول : مفهوم دموکراسی
۲۲	بند دوم : مدل های دموکراسی
۲۲	الف : مدل نخبه گرایی رقابتی
۲۴	ب: دموکراسی کثرت گرا
۲۵	پ: دموکراسی لیبرال
۲۶	ت: دموکراسی مشارکتی
۲۸	گفتار دوم: ریشه های تاریخی و مفهوم حقوق بشر
۲۸	بند اول : ریشه های تاریخی و توسعه نظری و عملی حقوق بشر
۳۵	بند دوم: مفهوم حقوق بشر
۳۷	الف : حقوق اخلاقی در مقابل حقوق قانونی
۴۰	ب : تحلیل مفهوم حق
۴۱	پ : حیطه وظایف حقوق بشر
۴۴	ت : توجیه فلسفی حقوق بشر
۴۵	۱: رویکرد نظریه‌ی منافع
۴۹	۲: رویکرد نظریه‌ی اراده
۵۲	گفتار سوم: مفهوم چند فرهنگ گرایی
۶۲	فصل اول: تلاش فکری جهت رد یا احترام به تکثر گرایی فرهنگی

۶ حقوق بشر و دموکراسی در جوامع چند فرهنگی

مبحث اول: بررسی اجمالی تلاش های فکری جهت عدم پذیرش چند فرهنگی.....	۶۶
گفتار اول: حذف تفاوت های قومی و هویتی به عنوان مصاديق بارز چند فرهنگی.....	۶۶
گفتار دوم: ابزار گرایی در تقابل با اندیشه‌ی ازلی گرایی فرهنگی.....	۷۲
گفتار سوم: تعارض عدالت با پذیرش پدیده‌ی چند فرهنگی.....	۸۰
۱-اقلیت های ملی.....	۸۷
۲- مهاجرین	۹۰
گفتار چهارم: تعارض به رسمیت شناختن چند فرهنگی با فضیلت مدنی	۹۲
مبحث دوم: گوناگونی فرهنگی؛ عنصر تکامل و پیشرفت جامعه انسانی.....	۹۹
گفتار اول: نگاهی به مهم ترین تلاش های فکری جهت ایجاد چهار چوبی برای احترام به چندگانه گرایی فرهنگی.....	۱۰۰
گفتار دوم: وحدت در عین کثرت: اندیشه‌ای دیرپایی در تاریخ اندیشه انسانی.....	۱۰۶
گفتار سوم: چندگانه گرایی فرهنگی، پاسخی فلسفی به یک نیاز فردی- اجتماعی	۱۰۸
گفتار چهارم: قومیت و هویت انسانی؛ مفهومی قابل اعتنا در هزاره سوم میلادی	۱۱۰
گفتار پنجم: قومیت و دولت-کشور ملی.....	۱۱۴
گفتار ششم: فلسفه چندگانه گرایی فرهنگی در برابری تفکر دینی: مثال اسلام	۱۲۰
فصل دوم: نقش سازمانهای بین المللی در ایجاد یک نظام یکپارچه‌ی حقوقی: چالشی برای یک نظام جهانی چند فرهنگی	۱۲۲
مبحث اول: چند فرهنگی گرایی در برخورد با جریان جهان گرایی در ساختار کنونی جامعه جهانی	۱۲۲

گفتار اول: سازمان های بین المللی و ایجاد یک نظام یکپارچه حقوقی: چالشی برای یک نظام جهانی چند فرهنگی؟.....	۱۲۲
گفتار دوم : توجه به پدیده ی چند فرهنگی در مشارکت دولتهای عضو جامعه ای جهانی در فعالیت های بین المللی.....	۱۲۵
بند اول: نگاهی به میزان مشارکت فرهنگ های مختلف عضو جامعه ای بین الملل در فعالیت های عام سازمان های بین المللی.....	۱۲۵
الف: منطقه گرایی: قاعده ای عام برای مشارکت تمام فرهنگ ها در عملکرد ملل متحد؟.....	۱۲۹
ب: ضرورت تغییر قاعده کنونی منطقه گرایی برای احترام به پدیده ی چند فرهنگی در روابط بین الملل.....	۱۳۲
گفتار سوم : نگاهی به مشارکت فرهنگ های مختلف در فرآیند ایجاد واجرای قاعده ای بین المللی.....	۱۳۴
بند اول: کمیسیون حقوق بین الملل در خدمت تحقق چند گرایی فرهنگی در عرصه ای جامعه ای جهانی؟.....	۱۳۷
الف : کمیسیون حقوق بین الملل عاملی برای مشارکت «همه».....	۱۳۹
ب : موانع طبیعی و محدودیت های ذاتی کمیسیون حقوق بین الملل در راه تحقق چند فرهنگی گرایی حقیقی.....	۱۴۱
۱- منشاء اروپایی حقوق بین الملل	۱۴۱
۲- موانع زبانی.....	۱۴۳
۳- شکاف میان حقوق رومی-ژرمنی و حقوق کامن لا.....	۱۴۳
گفتار چهارم : چند فرهنگی گرایی در اجرای قضایی قواعد حقوق بین الملل: نگاهی به تنوع گرایی فرهنگی در ساختار دیوان بین المللی دادگستری.....	۱۴۵
بند اول : دیوان بین المللی دادگستری، نماینده «نظام های حقوقی عمدۀ جهان»؟.....	۱۴۵
بند دوم : حضور «تمدن های عمدۀ».....	۱۴۷

۸ حقوق بشر و دموکراسی در جوامع چند فرهنگی

بند سوم : اصول کلی حقوقی ۱۴۸	گفتار پنجم : گسترش قواعد لازم الاجرای جهانی: شبح پایان جهانی چند فرهنگی؟ ۱۴۹
بند اول : مقررات منشور ملل متحد ۱۵۰	بند دوم : قواعد آمره و تعهدات ۱۵۱
بند سوم : میراث مشترک بشریت ۱۵۲	بند چهارم : حقوق بین الملل کیفری ۱۵۴
بند پنجم : صلاحیت جهانی ۱۵۴	بند ششم : اصل یا محاکمه کن یا استرداد کن ۱۶۱
مبحث دوم : خاص گرایی در حقوق بین الملل امروز، ابزاری برای خدمت به تنوع فرهنگی در جامعه‌ی بین الملل ۱۶۲	
گفتار اول : خاص گرایی در ارتباط با منابع حقوق بین الملل ۱۶۲	بند اول : عرف محلی یا منطقه‌ای ۱۶۳
بند دوم : حق شرط نسبت به معاهدات ۱۶۳	گفتار دوم : منطقه گرایی ۱۶۵
بند اول : منطقه گرایی و مقررات منشور ملل متحد ۱۶۵	بند دوم : منطقه گرایی و تدوین و توسعه‌ی تدریجی حقوق بین الملل ۱۶۶
گفتار سوم : خاص الشمول گرایی در شکل وضعیت ویژه‌ای که به منافع خاص در برخی از دولتها داده شده است ۱۶۸	گفتار چهارم : توجه به فرهنگ و تمدن، عنصری مهم در تکوین حقوق بین الملل ۱۶۸
بند اول : مفهوم فرهنگ و تمدن: ملاحظات کلی ۱۶۹	بند دوم: فعالیت‌های ملل متحد در راستای گسترش نظام چند فرهنگی ۱۷۰
الف : تلاش‌های ملل متحد برای ارتقا مفهوم «گوناگونی فرهنگی» ۱۷۰	

ب : ملل متحد و گفتگوی تمدن ها ۱۷۱
گفتار پنجم : تاثیر قواعد حقوق بین الملل بر پدیده چند فرهنگی در حقوق داخلی کشورها ۱۷۳
بند اول : ارتباط حقوق بین الملل با نظام حقوقی داخلی: در جستجوی مرزهای حقیقی منع دخالت در امور داخلی دولتها ۱۷۳
بند دوم : مظاهر مهم تاثیر قواعد حقوق بین الملل بر ساختارهای چند فرهنگی داخلی ۱۸۳
بخش دوم: چالش‌های پیش روی یک دولت چند فرهنگی ۱۸۷
فصل اول : حقوق بشر و پدیده چند فرهنگی امکان یا امتناع؟ ۱۸۹
ملاحظات کلی: چالش‌های فلسفی حقوق بشر در زمینهٔ قبول یا رد مطالبات گروه‌های فرهنگی ۱۸۹
بحث اول : تقابل یا همگرانی حقوق فردی و گروهی در اندیشه‌های حقوق بشر ۱۹۶
گفتار اول : محدودیتهای درونی و حراستها ای بیرونی ۱۹۸
گفتار دوم : چند معنائی «حقوق گروهی» ۲۱۲
گفتار سوم : نظام حقوق بشر و کثرت گرایی فرهنگی ۲۱۷
بند اول: حقوق بشر و جوامع کثرت گرا ۲۱۸
بند دوم : مسئله کثرت گرایی ۲۲۰
بند سوم : حقوق بشر و کثرت گرایی فرهنگی بعد از سال ۱۹۴۵ ..... ۲۲۸
بند چهارم : حقوق بشرو کثرت گرایی فرهنگی بعد از سال ۱۹۸۹ ..... ۲۳۴
بند پنجم : حقوق بشر و کثرت گرایی فرهنگی به کدامین سمت وسو؟ ۲۴۳
بحث دوم : کمیته حقوق بشر و چند فرهنگ گرایی: مثالی از توجه به احترام به فرهنگ‌های متفاوت در قلمرو اجرای حقوق بین الملل؟ ۲۴۷

۱۰ حقوق بشر و دموکراسی در جوامع چند فرهنگی

گفتار اول : چند فرهنگی گرایی در عملکرد و رویه کمیته حقوق بشر: برتری «حقوق جهانی بشر» بر ملاحظات منطقه ای ۲۴۸
بند اول : تبعیض در خصوص مسأله جهت گیری جنسی ..... ۲۴۸ (ماده ۲)
بند دوم : تبعیض علیه زنان ۲۵۰
بند سوم : مجازات مرگ ۲۵۱
بند چهارم : مجازات یا رفتار خوارکننده، غیر انسانی یا همراه با قساوت ۲۵۳
بند پنجم : حمایت از اسرار خصوصی و خانوادگی ۲۵۴
بند ششم : حقوق اقلیت ها ۲۵۵
گفتار دوم : تنوع فرهنگی در تقابل با پارادوکسی به نام حقوق بشر ۲۵۸
بند اول : حقوق بشر و حاکمیت دولتها ۲۵۸
بند دوم : حقوق بشر جهانی و پدیده چند فرهنگی گرایی قبول نسبی گرایی فرهنگی یا جهانی گرایی حقوق بشر ۲۶۲
فصل دوم: مفهوم دموکراسی و بنیادها چالش های آن در جوامع چند فرهنگی ۲۶۶
ملاحظات کلی ۲۶۶
مبحث اول: مدل های دموکراسی و پیوندان در تعامل یا تقابل با پدیده ی چند فرهنگی ۲۶۹
گفتار اول : مدل وست مینستر دموکراسی (اکثریت گرا): ۲۷۸
بند اول : مدل وست مینستر در دولت پادشاهی مشروطه (بریتانیا) ۲۷۹
بند دوم : مدل وست مینستر در نیوزیلند ۲۹۰
بند سوم : مدل وست مینستر در باربادوس ۲۹۵
گفتار دوم : توافق عمومی فرهنگ ها بر پایه ی دموکراسی توافقی ۲۹۹
بند اول : مدل توافق عمومی در سوئیس و بلژیک ۳۰۲
بند دوم : مدل دموکراسی توافق عمومی در اتحادیه اروپا ۳۱۰

فهرست مطالب ۱۱

الف - حزب مردم اروپا.....	۳۱۲
ب - ائتلاف مترقبی سوسیالیست‌ها و دموکرات‌ها.....	۳۱۳
پ - ائتلاف لیبرال‌ها و دموکرات‌ها.....	۳۱۳
ت - ائتلاف آزاد اروپا - سبزها.....	۳۱۴
ث - اصلاح طلبان و محافظه‌کاران اروپا.....	۳۱۵
ج - چپ متحد اروپا - چپ سبز نوردیک.....	۳۱۶
چ - اروپایی آزادی و دموکراسی.....	۳۱۷
ک - غیروابسته‌ها.....	۳۱۷
بحث دوم : در جستجوی تکنیک‌های توزیع حاکمیت در حقوق امروز دولت‌ها در پاسخ به مطالبات جوامع چند فرهنگی.....	
گفتار اول : پدیده چند فرهنگی و اصل تعیین سرنوشت.....	۳۲۲
بند اول : اصل تعیین سرنوشت: قاعده‌ی بنیادین حقوق بین الملل برای تحقق احترام به فرهنگ‌ها؟.....	۳۲۲
بند دوم : تقابل اصل تعیین سرنوشت با اصل تمامیت ارضی دولتها در حقوق بین الملل امروز.....	۳۲۳
گفتار دوم : حاکمیت مسؤول: مبنایی برای توزیع عادلانه قدرت در یک جامعه چند فرهنگی.....	۳۳۰
بند اول : از استبداد تا حاکمیت مسؤول.....	۳۳۰
بند دوم : تحول مفهوم حاکمیت: پیش به سوی حاکمیت مسؤول.....	۳۳۴
الف : مسؤولیت حمایت: رویکردی نو در ارتباط با مفهوم حاکمیت.....	۳۳۷
ب : مسؤولیت حمایت و حمایت از گوناگونی فرهنگ‌ها	۳۴۱
پ : فرهنگ‌ها و دفاع از امنیت بشری	۳۴۲
ت : اصل مسؤولیت حمایت و دفاع از فرهنگ‌ها	۳۴۴
گفتار سوم : عدم تمرکز و نقش آن در تحقیق در تحقیق چند فرهنگی گرایی	۳۴۵

۱۲ حقوق بشر و دموکراسی در جوامع چند فرهنگی

بند اول : تمرکز زدایی در یک دولت یک پارچه.....	۳۴۷
الف : تمرکز زدایی سرزمینی	۳۴۸
ب : تمرکز زدایی خدماتی	۳۴۹
پ : اعطای اختیار.....	۳۴۹
ت : خودگردانی	۳۵۰
ث : منطقه گرایی.....	۳۵۳
گفتار چهارم : دولت های مرکب و رویکرد آنها با پدیده‌ی چند فرهنگی	۳۵۸
بند اول : فدرالیسم	۳۵۸
بند دوم: فدرالیسم چند ملیتی و تکثرگرایی ارزشی	۳۶۴
بند سوم: فدرالیسم تکثرگرا.....	۳۶۷
منابع.....	۳۷۷